

den voor woningzoekenden.²⁰ De in het conceptwetsvoorstel gebezigde argumenten hebben wat ons betreft niets, of slechts indirect, van doen met de krapte op de koopwoningmarkt. Daarin werd bijvoorbeeld benoemd dat een verhuurder vanwege de omzetting van een huurovereenkomst naar onbepaalde tijd niet genezen zal zijn een kortdurende huurovereenkomst te verlengen,²¹ en dat het wetsvoorstel tijd en rust biedt aan woningzoekenden om een vervolgwoning te vinden.²² Dit zijn dus indirecte effecten, gebaseerd op aannames vanuit het ministerie. Uit de evaluatie van de Wet doorstroming huurmarkt 2015 moet in het geheel nog blijken of het huurwoningaanbod is toegenomen of dat daarmee slechts rechten van huurders zijn uitgehold.

Bovendien kan dergelijke symptoombestrijding naar onze opvatting geen algemene en structurele wijziging van het huurrecht rechtvaardigen zonder vanuit breder perspectief te kijken naar de belangen van woninghuurders en -verhuurders in het algemeen. Wij vragen ons bovendien af of deze wijziging geen aanleiding gaf om het reeds onleesbare artikel 7:271 lid 1 BW te herstructureren in verschillende artikelen, en in plaats daarvan drie nieuwe volzinnen toe te voegen. Een rechtzoekende huurder kan daaruit nauwelijks afleiden wat zijn rechten zijn, terwijl hij wel in staat wordt geacht zonder advocaat voor

zijn positie op te komen. Een kritische benadering door de Eerste Kamer is daarom op zijn plaats.

1. De Eerste Kamercommissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning (BiZa/AZ) bespreekt op 23 maart 2021 de procedure. Bij publicatie van deze rubriek zal waarschijnlijk meer bekend zijn over de behandeling van het wetsvoorstel. Zie hiervoor: eerstekamer.nl/wetsvoorstel/35517_wijziging_van_de_woningwet.
2. Wij beperken ons hier tot de kern. Voor een uitvoeriger behandeling verwijzen wij naar de vorige editie van dit tijdschrift: K. Top, 'De zelfbewoningsplicht', *VGR* 2021, afl. 1, p. 1.
3. HR 26 januari 1990, 13724, *NJ* 1991/393 (*Windmill*).
4. HR 14 april 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU8946. Te denken valt dan aan toelatingseisen die verband houden met economische of andersoortige maatschappelijke binding.
5. Inmiddels lijkt privaatrechtelijk handelen met het oog op antispeculatie wel toegestaan, gelet op HR 14 februari 2020, ECLI:NL:HR:2020:257. Zie ook paragraaf 3.6 van voornoemd artikel.
6. In de woorden van Tweede Kamerlid Dik-Faber (CU), die daarmee voorbij lijkt te gaan aan het feit dat zij lid is van de daarvoor verantwoordelijke wetgevende macht en deze beperkingen dus ook kan opheffen, zie *Kamerstukken II* 2018/19, 32847, nr. 498 (motie).
7. *Kamerstukken I* 2018/19, 32847, P. Het voorstel om een zelfbewoningsplicht voor bestaande koopwoningen in te voeren heeft – vanwege de vergaande

- inbreuk op het eigendomsrecht – de concepttekst uiteindelijk niet gehaald.
8. Gewijzigd amendement van het lid Dik-Faber c.s. ter vervanging van nr. 28 over opkoopbescherming, en Tweede nader gewijzigd amendement van het lid Koerhuis ter vervanging van nr. 21 over dat de maximale duur om woonruimte tijdelijk te verhuren met één jaar wordt verlengd tot maximaal drie jaar, *Kamerstukken II* 2020/21, 35517, nr. 53, respectievelijk 48.
 9. tweedekamer.nl/kamerstukken/wetsvoorstellen/detail?cfg=wetsvoorsteldetails&qry=wetsvoorstel%3A35517.
 10. internetconsultatie.nl/opkoopbescherming_en_tijdelijke_verhuur bevat de conceptwettekst en memorie van toelichting waarnaar wij hierna zullen verwijzen.
 11. Artikel 43 Huisvestingswet (nieuw).
 12. Artikel 41 lid 3 Huisvestingswet (nieuw).
 13. *Kamerstukken II* 2020/21, 35517, p. 7.
 14. *Kamerstukken II* 2020/21, 35517, p. 4.
 15. *Kamerstukken II* 2020/21, 35517, p. 7.
 16. Artikel 40 Huisvestingswet (nieuw).
 17. utrecht.nl/nieuws/nieuwsbericht-gemeente-utrecht/grote-steden-wetsvoorstel-opkoopbescherming-gaant-nog-niet-ver-genoeg.
 18. Artikel 7:271 lid 1 BW (nieuw).
 19. Zie conceptverslag van het wetgevingsoverleg d.d. 8 maart 2021, tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/commissievergaderingen/details?id=2021A01303.
 20. internetconsultatie.nl/opkoopbescherming_en_tijdelijke_verhuur.
 21. Pagina 5 memorie van toelichting bij het conceptwetsvoorstel (zie de link in voetnoot 10).
 22. Pagina 6 memorie van toelichting bij het conceptwetsvoorstel (zie de link in voetnoot 10).

Milieu

Kaoutar Azghay
Adriaanse Van der Weel Advocaten

De Wet Bibob in milieurechtelijk perspectief

Inleiding

De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur¹ (Wet Bibob) is in 2003 ingevoerd in de strijd tegen ondermijning. Het hoofddoel van deze wet is het voorkomen dat de overheid als vehikel voor criminele activiteiten wordt gebruikt. Een tot de verbeelding sprekend voorbeeld is de vergunning die wordt ingezet voor crimineel mis-

bruik. In dit soort gevallen geeft de Wet Bibob de overheid een krachtig instrument: vergunningen, overheidsopdrachten en subsidies kunnen worden geweigerd of ingetrokken.

In deze rubriek wordt stilgestaan bij de vraag wanneer een zogenaamd Bibob-onderzoek in het kader van milieuactiviteiten kan worden verricht, en welke rechtsbescherming ingeroepen kan worden. Onder milieuactiviteiten wordt verstaan activiteiten die een dusdanige belasting voor het milieu betekenen dat daarvoor toestemming van de overheid is vereist, bijvoorbeeld in de vorm van

een ontheffing of een vergunning. Of het verrichten van Bibob-onderzoek aan de orde kan komen, wordt in de eerste plaats bepaald door het toepassingsbereik van de Wet Bibob. Vervolgens wordt dit onderzoek ingevuld aan de hand van de geldende criteria. Tot slot dient er een evenredigheids-toets plaats te vinden. Al deze aspecten worden belicht in het kader van de laatste wetswijziging van 1 augustus 2020.

Casus

Een afvalverwerkingsbedrijf dient een aanvraag in om een omgevingsvergunning te verkrijgen. In dat verband krijgt hij een Bibob-vragenformulier toegestuurd. Bij het inzetten van het Bibob-instrumentarium is bijzondere aandacht voor de afvalbranche omdat deze sector gevoelig is voor criminaliteit vanwege de aanzienlijke winstmarges die met het ontduiken van milieuregelgeving kunnen worden behaald. Het bedrijf vult het formulier dus naar eer en geweten in en stuurt dit terug naar het bevoegd gezag. Op het formulier heeft hij o.a. aangegeven dat een van zijn bestuurders in het verleden veroordeeld is voor valsheid in geschrifte en witwassen. Dit is al wel langere tijd geleden. Het bevoegd gezag ziet genoeg reden voor nader onderzoek en schakelt daarom het Bureau Bibob in om het antecedentenonderzoek te verrichten. Het Bureau Bibob komt tot de conclusie dat ernstig gevaar bestaat dat de verzochte omgevingsvergunning mede zal worden gebruikt om strafbare feiten te plegen (artikel 3 lid 1 sub b Wet Bibob). Weigering van de aangevraagde omgevingsvergunning wordt wel onevenredig geacht vanwege het tijdsverloop sinds de strafbare feiten. Staat het bevoegd gezag nu met lege handen? Nee, niet meer sinds de meest recente wetswijziging van 20 augustus 2020. Het bedrijf krijgt het voorgenomen besluit van het bevoegd gezag. Daarin is opgenomen dat op zich de bereidheid bestaat om de omgevingsvergunning te verlenen maar dat daar wel voorschriften als bedoeld in artikel 3 lid 7 Wet Bibob aan zullen worden verbonden. De bedoelde voorschriften moeten zijn gericht op het wegnemen of beperken van het gevaar inhoudende dat de omgevingsvergunning mede gebruikt zal worden om strafbare feiten te plegen. Concreet houden de

voorschriften in dat het bedrijf een complianceteam moet aanstellen om toezicht te houden op de naleving van de relevante wet- en regelgeving én het nemen van alle door het team noodzakelijk geachte (compliancegerelateerde) maatregelen. Verder dient het bedrijf het bevoegd gezag maandelijks schriftelijk te informeren over de voortgang en dient hij eventuele onregelmatigheden direct te melden. De voorschriften gelden voor onbepaalde tijd.

Gelet op deze casus zou de eerste gedachte een positieve kunnen zijn. Immers: de omgevingsvergunning zal worden verleend. Maar de te verbinden voorschriften reiken best ver en zullen een grote impact hebben op de dagdagelijkse bedrijfsvoering. Reden genoeg wellicht om een zienswijze in te dienen op het voorgenomen besluit van het bevoegd gezag.

Toepassingsbereik Wet Bibob in de milieusector

In de praktijk is een trend waarneembaar van groeiende aandacht bij het bevoegd gezag voor de mogelijkheden die de Wet Bibob biedt om milieuovertredingen te voorkomen. Dit leidt ook tot een spanningsveld. Voor zowel bedrijven als de overheid is een groot struikelblok dat het aantal milieuregels groeit en ingewikkelder wordt (nog los van wat de Omgevingswet ons brengen zal). Voor bedrijven kan de toepassing van de Wet Bibob voorts grote gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Immers, zonder vergunning geen activiteiten.

Bij de invoering van de Wet Bibob koos de wetgever aanvankelijk voor een beperkt toepassingsbereik. De focus werd gelegd op 'kwetsbare' sectoren voor ernstige of georganiseerde criminaliteit, zoals de horeca, bordelen en de bouw. Maar ook de milieubranche kreeg bij de invoering van deze wet en krijgt nog steeds de nodige aandacht. Uit de meest recente jaarcijfers van het Bureau Bibob² volgt dat circa 5% van de 300 jaarlijkse adviesaanvragen in relatie tot milieuactiviteiten staat.

Hoewel de gehele milieusector kwetsbaar werd geacht voor criminaliteit bij de totstandkoming van de Wet Bibob, valt toch niet iedere

milieuactiviteit onder de reikwijdte van deze wet. Voor het bereik van de Wet Bibob worden in de categorie 'milieu en omgeving'³ de volgende branches opgesomd: afvalopslag en -verwerking, chemische industrie, raffinaderijen, benzinestations, auto-sloperijen, opslag en vervoer meststoffen, veehouderijen, slachthuizen, opslag vuurwerk en explosieven, overige milieu-inrichtingen.

Uit artikel 1 lid 1 Wet Bibob volgt dat de wet van toepassing is op beschikkingen ter zake van vergunningen, toekenningen, goedkeuringen, erkenningen, registraties, aanwijzingen of ontheffingen. In het kader van milieuactiviteiten is vooral relevant dat artikel 2.20 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) een basis schept om een omgevingsvergunning ex artikel 2.1 lid 1 onder e⁴ en i⁵ te weigeren indien de Bibobtoets niet kan worden doorstaan.

De Wet Bibob biedt aan bestuursorganen de mogelijkheid om dergelijke beschikkingen (gedeeltelijk) te weigeren, in te trekken of daar voorwaarden aan te verbinden. Uiteindelijk beslist het bevoegd gezag zelf om het Bibob-instrumentarium in een bepaald geval al dan niet toe te passen. Veel gemeenten en provincies hebben eigen beleidsregels opgesteld.

De groeiende impact van de Wet Bibob op milieubedrijven

De laatste wetswijziging van de Wet Bibob dateert van 1 augustus 2020. In het geval van een Bibob-onderzoek in verband met een vergunningverlening, zal het betreffende bedrijf een vragenformulier ontvangen. Na invulling en retourzending van het formulier aan het bestuursorgaan, zal laatstgenoemde altijd eerst een eigen onderzoek moeten verrichten. Dat onderzoek richt zich op de vraag of en zo ja, welke mate van gevaar de persoon van de vergunninghouder of -aanvrager met zich brengt (artikel 7a Wet Bibob). Daarna kan hierover zo nodig aan het Bureau Bibob om een advies worden gevraagd. Bij een Bibob-onderzoek worden de vergunningsaanvrager of -houder én diens relaties diepgaand doorgelicht door het Bureau Bibob (artikel 9 Wet Bibob).

Het advies van het Bureau Bibob kan heel ingrijpend zijn voor het betreffende milieubedrijf. Alhoewel het bestuursorgaan zich ervan moet vergewissen dat het uitgebrachte advies zorgvuldig tot stand is gekomen en de feiten de conclusies kunnen dragen, is het vaste jurisprudentie dat het bevoegd gezag vanwege de expertise van het Bureau Bibob van het advies mag uitgaan.⁶ Door een recente wetswijziging⁷ kan het bestuursorgaan het advies bovendien tot vijf jaar (i.p.v. twee jaar) gebruiken in verband met een andere beslissing (artikel 29 Wet Bibob). Op zijn beurt kan het Bureau Bibob de gegevens die bij het opstellen van een advies zijn verzameld gedurende vijf jaar (eveneens i.p.v. twee jaar) verwerken in verband met een ander verzoek (artikel 19 Wet Bibob).

Ook kent de Wet Bibob zogenaamde ‘tipmogelijkheden’ die een basis bieden om informatie te delen. Op dit moment kan de officier van justitie die over gegevens beschikt die erop duiden dat een betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten die reeds gepleegd zijn of gepleegd zullen worden een bestuursorgaan wijzen op de mogelijkheid om het Bureau Bibob om advies te verzoeken (artikel 26 Wet Bibob). In artikel 11 Wet Bibob is geregeld dat het Bureau Bibob ook de officier van justitie kan berichten over gegevens die het bij zijn taakuitoefening heeft verkregen. Aanvullend is thans een wetsvoorstel aanhangig om én het Bureau Bibob de mogelijkheid te bieden om bestuursorganen te tippen, én om bestuursorganen elkaar onderling te kunnen laten informeren in het geval dat een betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten.⁸

In het bijzonder worden de gevolgen van Bibob-onderzoeken voor milieubedrijven vergroot nu het wetsvoorstel bestuursorganen ook voorziet in de mogelijkheid om informatie uit een Bibob-advies met omgevingsdiensten te kunnen delen. Voorwaarde daartoe is dat de informatiedeling noodzakelijk is om een vergunning te kunnen weigeren of in te trekken of om voorschriften aan een vergunning te kunnen verbinden.⁹

De Wet Bibob en de gevaarsbeoordeling bij milieucriminaliteit

Er is dus duidelijk een groeiende aandacht bij het bevoegd gezag en het openbaar ministerie voor de mogelijkheden die de Wet Bibob biedt om milieuovertredingen te voorkomen.

Artikel 3 is hierbij nog steeds – ook voor milieubedrijven – het kernartikel van de Wet Bibob. Dit artikel biedt bestuursorganen de mogelijkheid om bijvoorbeeld een Wabo-vergunning in te trekken of te weigeren vanwege ernstig gevaar voor het faciliteren van criminaliteit. Indien sprake is van ernstig gevaar kunnen aan een vergunning ook voorschriften worden verbonden.¹⁰ Het criterium ‘ernstig gevaar’ kan ingevuld worden door twee aspecten: de beschikking zal (mede) worden gebruikt om (a) uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen te benutten, of (b) strafbare feiten te plegen. Deze gronden worden ook wel de a- en b-grond genoemd (waarover hierna meer). Verder kan op grond van artikel 3 lid 6 Wet Bibob een beschikking ingetrokken of geweigerd worden indien feiten en omstandigheden erop wijzen of doen vermoeden dat er een strafbaar feit is gepleegd om deze beschikking te verkrijgen. Tot slot kunnen – als gezegd – op grond van artikel 3 lid 7 Wet Bibob voorschriften worden verbonden aan de vergunning bij een mindere mate van gevaar om dat gevaar alsnog te beperken of helemaal weg te nemen.

Mee te wegen feiten en omstandigheden

De beoordeling van de vraag of sprake is van ernstig gevaar komt voor zowel de a- als de b-grond grotendeels overeen. Uit de Wet Bibob volgt dat in beide gevallen feiten en omstandigheden worden betrokken die erop wijzen, dan wel redelijkerwijs doen vermoeden dat de aanvrager in relatie staat tot strafbare feiten. Het Bureau Bibob heeft een ‘Leidraad voor de gevaarsbeoordeling op grond van de Wet Bibob’ (Leidraad) ontwikkeld.¹¹ Hieruit volgt onder andere dat een veroordeling door de strafrechter er al op wijst dat een strafbaar feit is gepleegd. Dit feit kan dus ook bij de gevaarsbeoordeling worden betrokken, ongeacht of de

veroordeling onherroepelijk is.¹² Verder volgt uit artikel 3 lid 8 Wet Bibob dat onder de definitie van strafbare feiten ook overtredingen vallen die bestuursrechtelijk beboet kunnen worden.

Naast veroordelingen kunnen ook vermoedens van strafbare feiten worden betrokken bij de gevaarsbeoordeling. Dit is een schemergebied waar veel over wordt geprocedeerd. Want wanneer is een vermoeden zo sterk om dit te betrekken in die beoordeling die grote impact kan hebben voor het betreffende bedrijf? Vreemd genoeg geeft het Bureau Bibob hier in de Leidraad geen antwoord op. De Leidraad beschrijft alleen wanneer er een onderscheid wordt gemaakt tussen ‘ernstige vermoedens’ en ‘redelijk ernstige vermoedens’. Voor ernstig gevaar is minstens een veroordeling of een ernstig vermoeden vereist. De Leidraad geeft aan dat een ‘ernstig vermoeden’ in ieder geval bestaat in het geval van een onherroepelijke strafbeschikking, transactie, bestuurlijke boete of een oordeel van de bestuursrechter dat een (rechts)persoon een bestuurlijk beboetbaar feit heeft gedaan, ongeacht of deze uitspraak onherroepelijk is. In die gevallen hoeven de achterliggende feiten en omstandigheden door het Bureau Bibob niet te worden beoordeeld.¹³ Wanneer volgens het Bureau Bibob verder sprake is van een ernstig vermoeden blijkt niet.

Ernstig gevaar kan echter niet enkel worden aangenomen op grond van redelijk ernstige vermoedens. Als een vermoeden ‘zwakker is dan redelijk ernstig’, dan wordt aan deze verdenking in het geheel geen aandacht besteed. Wat precies het verschil tussen deze drie varianten (ernstig vermoeden, redelijk ernstige vermoedens en een vermoeden zwakker dan redelijk ernstig) is, wordt verder niet uitgelegd in de Leidraad.

De zelfstandigheid van het Bureau Bibob¹⁴ in het kader van de gevaarsbeoordeling is recent versterkt. Uit het nieuwe artikel 3a lid 2 Wet Bibob volgt dat indien een strafbaar feit niet wordt vervolgd of de vervolging niet wordt voortgezet, dat niet in de weg staat aan het geheel of ten dele op grond van dat strafbare feit vaststellen van de mate van gevaar. Dat is alleen

anders in geval van een rechterlijke uitspraak waarbij verdachte wordt vrijgesproken of aan hem ontslag van alle rechtsvervolging wordt verleend (artikel 31 lid 3 Wet Bibob).

Voldoende strafbare feiten of vermoedens

Bij de beoordeling van het ernstig gevaar op de b-grond wordt gekeken naar het aantal strafbare feiten. Uit de Leidraad volgt dat het langer plegen van één strafbaar feit al een ernstig gevaar kan opleveren. Ook wordt aangegeven dat drie strafbare feiten in ieder geval genoeg zijn om ernstig gevaar aan te nemen. Verder wordt bij de gevaarsbeoordeling ook het tijdsverloop sinds de pleegdatum meegewogen. Antecedenten worden belangrijker geacht naarmate minder tijd is verstreken sinds de pleegdatum. De vuistregel is dat als er vijf jaar of minder is verstreken, die feiten nog voldoende recent zijn om ernstig gevaar op te leveren.¹⁵

Daarbij komt dat bij het bepalen of een milieubedrijf in relatie staat tot strafbare feiten als hiervoor bedoeld, niet alleen de strafbare feiten worden betrokken die de vergunningsaanvrager of -houder zelf heeft begaan (artikel 3 lid 4 Wet Bibob). Ook bijvoorbeeld de feitelijk leidinggever of de vermogensverschaffer kan geacht worden in relatie te staan tot strafbare feiten. Ook de strafbare feiten die (vermoedelijk) binnen het concern zijn gepleegd door eventuele moeder-, dochter-, zustervennootschappen kunnen worden meegewogen. Uit de Leidraad volgt het uitgangspunt dat alle strafbare feiten die (vermoedelijk) zijn begaan door deze relaties bij de gevaarsbeoordeling worden betrokken.¹⁶

Rechtsbescherming en evenredigheid

Volgens artikel 3 lid 5 Wet Bibob vindt een weigering of intrekking van

een vergunning slechts plaats indien dit evenredig is aan de mate van het gevaar en de ernst van de strafbare feiten. Indien een milieubedrijf dus wordt geconfronteerd met (een voornemen tot) een negatieve Bibob-beslissing, kan hij naast het bestrijden van het ernstig gevaar zich verweren door een beroep te doen op het evenredigheidsbeginsel. Een beroep op dit beginsel slaagt echter niet snel. Heel soms wel.¹⁷ Bij een verweer op de evenredigheidsgrond kan de vergunninghouder een beroep doen op de nadelige gevolgen voor diens positie bij toepassing van het instrumentarium dat de Wet Bibob biedt. Vaak vertaalt dit zich in het onevenredig hard geraakt worden door een negatieve Bibob-beslissing. Indien het bestuursorgaan alsnog een negatief Bibob-besluit neemt, kan de belanghebbende vervolgens de bestuursrechter verzoeken om de toepassing van dit beginsel te toetsen. De uiteindelijke belangenafweging zal in sterke mate afhankelijk zijn van de feiten en omstandigheden van het concrete geval.

Conclusie

De Wet Bibob is een sterk overheidsinstrument om ondermijning van het openbaar gezag tegen te gaan. Het toepassingsbereik van deze wet wordt steeds meer uitgebreid. Zo stemt de toepassing van de huidige criteria (die steeds meer aangescherpt zijn) voor het aannemen van ernstig gevaar (of een andere gradatie hiervan) niet bepaald hoopvol als de antecedenten van een bedrijf worden bestudeerd. Reden waarom ook bedrijven in de milieusector geregeld geconfronteerd worden met een (voornemen tot een) negatief Bibob-besluit, al dan niet na inschakeling van het Bureau Bibob. Een negatieve beslissing kan immers verstrekende gevolgen hebben voor de bedrijfsactiviteiten. In geval van een weigering of intrekking van of het verbinden van voorwaarden aan

een vergunning loont het dus wel verweer te voeren. Met name het bestrijden van de gevaarsbeoordeling en de evenredigheid van de Bibob-beslissing kunnen kansrijk zijn.

1. Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, versie 1 augustus 2020.
2. justis.nl/overjustis/cijfers/2020/bibob.aspx.
3. justis.nl/producten/bibob/wet-bibob/toepassingsbereik/index.aspx.
4. De omgevingsvergunning voor het oprichten, veranderen of in werking hebben van een Wet milieubeheer-inrichting aangewezen in de Wabo.
5. De omgevingsvergunning beperkte milieutoets.
6. Zie bijvoorbeeld ABRvS 6 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:350.
7. Wetsvoorstel tot het aanpassen van artikelen 19 en 29 (nieuw) Wet Bibob, *Kamerstukken II* 2018/19, 35152, nr. 2.
8. Wijziging Wet Bibob in verband met informatiedeling tussen bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak en enige overige wijzigingen (2e tranche), WGK010816. Wetsvoorstel tot het invoeren van artikel 11 respectievelijk 28 lid 2 onder m (nieuw) Wet Bibob.
9. Wijziging Wet Bibob in verband met informatiedeling tussen bestuursorganen en rechtspersonen met een overheidstaak en enige overige wijzigingen (2e tranche), WGK010816. Wetsvoorstel tot het invoeren van artikel 28 lid 2 onder n (nieuw) Wet Bibob.
10. Zie o.a. ABRvS 6 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:350.
11. justis.nl/producten/bibob/documenten/index.aspx.
12. Leidraad, p. 12-13.
13. Leidraad, p. 13. Zie ook artikel 31 Wet Bibob.
14. Volgens p. 13-14 van de Leidraad volgt deze zelfstandigheid uit ABRvS 22 november 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AZ2786.
15. Leidraad, p. 27.
16. Leidraad, p. 16-17.
17. Zie bijvoorbeeld ABRvS 6 februari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:350.